

Åsa Larsson

Midzomernacht

Vertaald uit het Zweeds door
Jasper Popma

Anthos | Amsterdam

IK LIG OP MIJN ZIJ OP DE KEUKENBANK. KAN MET GEEN MOGELIJKHEID slapen. Zo midden in de zomer zijn de nachten flets en geven geen rust. De hangklok boven me zal zo meteen één uur slaan. Het tikken van de slinger groeit in de stilte. Hakt elke zin kapot. Elke poging tot verstandig nadenken. Op de tafel ligt de brief van die vrouw.

Lig stil, zeg ik tegen mezelf. Nu blijf je stil liggen en ga je slapen.

Ik moet aan Traja denken, een pointerteef die we hadden toen ik klein was. Ze kon nooit tot rust komen, trippelde als een onzalige geest rond in de keuken, met haar nageltjes tikkend op de gelakte houten vloer. De eerste maanden hielden we haar in een kooi binnenshuis om haar te dwingen zich te ontspannen. Het huis werd voortdurend gevuld met het 'Zit!', 'Blijf!' en 'Lig!' van de familie.

Nu is het precies zo. In mijn borst ligt een hond die elke keer dat de klok tikt op wil springen. Elke keer dat ik inadem. Maar de hond die in mijn borst klaarligt om ervandoor te gaan, is Traja niet. Traja wilde gewoon rondbanjeren. De rusteloosheid uit haar lichaam rennen. Deze hond wendt haar kop af als ik haar probeer aan te kijken. Ze zit vol kwade bedoelingen.

Ik ga proberen te slapen. Iemand zou me moeten opsluiten. Ik zou een kooi moeten hebben in de keuken.

Ik sta op en kijk uit het raam. Het is kwart over een. Het is net zo licht als overdag. De schaduwen van de oude dennen bij de grens van het erf strekken zich uit tot aan het huis. Ik vind het net armen. Met handen die vanuit hun onrustige graven reiken, naar mij grijpen. De brief ligt daar op de keukentafel.

Ik ben in de kelder. Het is vijf over halftwee. De hond die Traja niet is, is op de been. Ze holt door de randgebieden van mijn verstand. Ik probeer haar te roepen. Wil haar niet achternagaan, deze onbetreden woestenij in. Mijn hoofd is blanco vanbinnen. Mijn hand pakt dingen van de muur. Diverse voorwerpen. Wat moet ik ermee? De voorhamer. De koevoet. De ketting. De hamer.

Mijn handen leggen alles in de kofferbak. Het is net een puzzel. Ik zie

niet wat het voorstelt. Ik ga in de auto zitten en wacht. Ik denk aan de vrouw en de brief. Het is haar schuld. Zij heeft me buiten mijn verstand gejaagd.

Ik rij auto. Er zit een klokje in het dashboard. Hoekige strepen zonder betekenis. De weg voert me de tijd uit. Mijn handen houden het stuur zo stevig vast dat mijn vingers pijn doen. Als ik me nu te pletter rijd, moeten ze het stuur uit de auto loszagen en samen met mij begraven. Maar ik zal me niet te pletter rijden.

Ik parkeer de auto honderd meter van de oever waar haar boot ligt. Ik loop naar de rivier. Die ligt stil en glanzend te wachten. Zwak geklots onder de roeiboet. De zon danst in de kringen van een zalmforel die naar de oppervlakte is gekomen om poppen te eten. De muggen zwermen om me heen. Gonzen rond mijn oren. Landen om mijn ogen en in mijn nek en zuigen bloed. Het kan me niet schelen. Een geluid doet me omkeren. Zij is het. Ze staat maar tien meter van me vandaan.

Haar mond gaat open en vormt een woord. Maar ik hoor niets. Mijn oren zitten dicht. Haar ogen versmallen zich. Daarbinnen licht de irritatie op. Ik doe twee aarzelende stappen naar voren. Ik weet nog niet wat ik wil. Ik bevind me in de gebieden waar verstand en rede niet langer heersen.

Nu krijgt ze de koevoet in mijn hand in het oog. Haar mond blijft stilstaan. Haar versmalde ogen verwijden zich weer. Een tel van verbazing. Vervolgens angst.

Ook ik krijg de koevoet in het oog. Mijn hand om het staal trekt wit weg. En plotseling is de hond terug. Enorm. Met poten als hoeven. Haar vacht staat van kop tot staart recht overeind. De tanden ontbloot. Ze zal me met huid en haar verslinden. Daarna zal ze de vrouw opslokken.

Ik ben bij haar. Ze kijkt als behekst naar de koevoet, en daarom raakt de eerste klap haar recht op haar slaap. Ik kniel aan haar zijde en leg mijn wang tegen haar mond. Een warme strijd tegen mijn huid. Ik ben nog niet klaar met haar. De hond gaat als een krankzinnige tekeer tegen alles wat op haar weg komt. Haar klauwen rijten grote wonden in de aarde. Ik tier. Ik ren door de buitengebieden van de waanzin.

Ik verleng mijn passen.

KOSTERES PIA SVONNI STAAT IN DE TUIN VAN HAAR RIJTJESHUIS TE roken. Gewoonlijk houdt ze haar sigaret tussen wijs- en middelvinger, zoals het meisjes betaamt. Maar nu houdt ze hem vastgeknepen tussen haar duim en wijs- en middelvinger. Dat is een enorm verschil. Het is bijna midzomer, daar komt het door. Dat maakt je onstuimig. Je wilt niet slapen. Dat hoef je ook niet. De nacht fluistert, lokt en trekt aan je, zodat je naar buiten móét.

De bosnimfen trekken hun nieuwe schoenen van zijdezachte berkenbast aan. Het is haast een prinsessenwedstrijd. Ze vergeten zichzelf en zwieren en gieren over de weides, ook al kan er een auto langskomen. Ze verslijten hun schoenen terwijl het kleine grut, verborgen tussen de bomen, met grote ogen toekijkt.

Pia Svonni drukt haar sigaret uit op de bodem van de omgekeerde bloempot die dienstdoet als asbak en laat de peuk in het gat vallen. Ineens besluit ze om naar de kerk van Jukkasjärvi te fietsen. Morgen wordt er een huwelijk voltrokken. Ze heeft de kerk al opgeruimd en gezellig gemaakt, maar nu krijgt ze het idee om een groot boeket bloemen te plukken voor bij het altaar. Ze zal de wei achter het kerkhof op wandelen. Er groeien daar kogelbloemen, boterbloemen en purperen ooievaarsbek in een nevel van wit fluitenkruid. En de vergeet-mij-nietjes fluisteren vanaf de slootkant. Ze stopt haar mobieltje in haar zak en trekt haar gympen aan.

De middernachtzon schijnt op de tuin. Het zachte licht valt door het hek en de lange schaduwen van de spijlen doen het grasveld lijken op een zelfgeweven voddenkleding met groengele en donkergroene strepen. Een troep lijsters schopt herrie in een van de berken.

De weg naar Jukkasjärvi loopt aan één stuk door naar beneden. Pia trapt en schakelt. De snelheid is levensgevaarlijk. En zonder helm. Haar haar wappert om haar hoofd. Dit is net als toen ze vier was en staande op de autobandschommel in de tuin schommelde totdat ze het gevoel kreeg dat ze over de kop zou gaan.

Ze fietst langs Tuollavaara, waar paarden vanuit hun omheinde weide naar haar staren. Als ze de brug over de Torneälven passeert, ziet ze

twee jongetjes een stukje stroomafwaarts vliegvissen.

De weg loopt parallel aan de rivier. Het dorp slaapt. Ze rijdt langs het toeristische gebiedje en de herberg, de oude Konsum-supermarkt en het lelijke dorps huis. Komt langs de zilverachtige muren van onbewerkt hout van het heemkundig museum en de witte mistlierten boven de wei binnen de omheining.

Aan de andere kant van het dorp, aan het einde van de weg, staat de roodbruine houten kerk. Het ruikt naar pasgeteerd houten dak.

De klokkentoren is aan het hek vastgebouwd. Om in de kerk te komen loop je eerst door de klokkentoren en wandel je vervolgens over het geplaveide pad dat naar de kerktrap leidt.

Een van de blauwe deuren naar de klokkentoren staat wagenwijd open. Pia stapt van haar fiets en zet hem tegen het hek.

Die deur zou dicht moeten zijn, denkt ze, terwijl ze langzaam naar de poort loopt.

Even ritselt er iets tussen de berkjes rechts van het pad dat naar de pastorie loopt. Haar hart bonst en ze blijft staan om te luisteren. Het was maar een zacht geritsel. Waarschijnlijk een eekhoorn of een woelmuis.

Ook de achterdeur van de klokkentoren staat open. Ze kan dwars door de toren heen kijken. De kerkdeur staat ook open.

Nu begint haar hart echt hard te bonzen. Natuurlijk kan Sune de deur naar de klokkentoren vergeten hebben als hij heeft gefeest, zo op de avond voor midzomer. Maar de kerkdeur, nee. Ze moet denken aan de jongeren die de ruiten van de kerk in de stad kapot hadden geslagen en brandende vodden naar binnen hadden gegooid. Dat was een paar jaar geleden. Wat is hier gebeurd? Beelden springen te voorschijn in haar gedachten. Het altaarstuk beklad en ondergepiest. Lange krassen in de pasgeverfde kerkbanken. Waarschijnlijk zijn ze binnengekomen door een raam en hebben ze de deur vervolgens van binnenuit openge maakt.

Ze loopt richting kerkdeur, langzaam, luistert waakzaam naar alle richtingen. Hoe is het zo gekomen? Jonge jongens die alleen maar aan meisjes horen te denken en aan het opvoeren van brommers, hoe veranderen die in kerkschenders en potenrammers?

Als ze net voorbij het kerkportaal is, blijft ze even staan. Ze staat onder de orgelgalerij op de plek waar het plafond zo laag is dat lange mensen moeten bukken. Het is stil en schemerig in de kerk, maar alles lijkt in orde. Christus, Laestadius en de Samische Maria stralen onbevekt vanaf het altaar. Toch is er iets wat haar doet aarzelen. Er is iets niet in de haak.

Er liggen achtenzestig lijken onder de vloer. Meestal denkt ze daar niet aan. Ze rusten in vrede in hun graven. Maar nu voelt ze hun onrust door de vloer omhoogstijgen en als naalden in haar voetzolen prikken.

Wat is er met jullie? denkt ze.

Het middenpad is bedekt met een rood geweven tapijt. Vlak onder de plek waar de orgelgalerij ophoudt en het plafond zich verheft, ligt iets op het tapijt. Ze bukt zich.

Een steentje, denkt ze eerst. Een wit schilfertje van een steen.

Ze pakt het op tussen duim en wijsvinger, en loopt naar de sacristie.

Maar de deur naar de sacristie is op slot en ze draait zich om om verder te lopen naar het altaar.

Als ze bij het altaar staat, ziet ze het onderste gedeelte van het orgel. Het wordt bijna volledig aan het zicht onttrokken door een houten beschot dat dwars door de kerkruimte loopt, vanaf het plafond tot eenderde van de hoogte. Maar ze kan het onderste gedeelte van het orgel zien. En ze ziet een paar voeten voor de orgelgalerij naar beneden hangen.

Die allereerste seconde denkt ze dat iemand de kerk is binnengedrongen om zich te verhangen. En gedurende die eerste seconde maakt dat haar kwaad, vindt ze het getuigen van gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel. Daarna denkt ze helemaal niets. Ze rent over het middenpad, voorbij het beschot, en dan ziet ze het lichaam dat voor de orgelpijpen en het Samische zonnetecken hangt.

Het lichaam hangt aan een touw – nee, het is geen touw, het is een ketting. Een lange ijzeren ketting.

En nu ziet ze de donkere vlekken op het tapijt, precies op de plek waar het stukje steen lag.

Bloed. Kan het bloed zijn? Ze bukt zich.

En dan begrijpt ze het: het steentje dat ze tussen duim en wijsvinger houdt, is geen steentje. Het is een stukje tand.

Overeind. Haar vingers laten het witte flintertje los, ze smijt het haast van zich af.

Haar hand vist haar telefoon uit haar zak, toetst het alarmnummer in.

Ze krijgt een jongen aan de lijn die verschrikkelijk jong klinkt. Terwijl ze zijn vragen beantwoordt, rukt ze aan de deur die naar de orgelgalerij leidt. Hij zit op slot.

‘Hij zit op slot,’ zegt ze. ‘Ik kan er niet heen.’

Ze stormt terug naar de sacristie. Geen sleutel van de orgelgalerij. Kan ze de deur openbreken? Waarmee?

De jongen aan de andere kant van de lijn roept om haar aandacht

vast te houden. Hij zegt dat ze buiten moet wachten. Er is hulp onderweg, belooft hij.

‘Het is Mildred,’ roept ze. ‘Het is Mildred Nilsson die daar hangt. Ze is hier predikant. Jezus, wat ziet ze eruit!’

‘Ben je al buiten?’ vraagt hij. ‘Is er iemand in de buurt?’

De jongen aan de telefoon weet haar de kerktrap buiten op te krijgen. Ze vertelt hem dat er geen mens te zien is.

‘Niet ophangen,’ zegt hij. ‘Blijf met me praten. Er is hulp onderweg. Ga de kerk niet meer in.’

‘Mag ik een peuk opsteken?’

Dat mag. Het is prima dat ze de telefoon even neerlegt.

Pia gaat op de kerktrap zitten, de telefoon naast zich. Ze rookt en registreert hoe rustig en beheerst ze zich voelt. Maar de sigaret wil niet goed branden. Uiteindelijk ziet ze dat ze de filter heeft aangestoken. Na zeven minuten hoort ze de sirenes in de verte.

Ze hebben haar te pakken, denkt ze.

En nu beginnen haar handen te trillen. De sigaret schiet weg.

De klootzakken. Ze hebben haar te pakken.

Vrijdag 1 september

REBECCA MARTINSSON STAPTE UIT DE WATERTAXI EN KEEK NAAR HET landhuis op Lidö. De middagzon op de lichtgele gevel met wit houtsnijwerk. Het grote terras vol met mensen. Kokmeeuwen die nergens vandaan leken te komen krijsten boven haar hoofd. Hardnekkig en hinderlijk.

Dat jullie het opbrengen, dacht ze.

Ze gaf de bestuurder een te grote fooi. Ter compensatie van haar een-lettergrepige antwoorden toen hij geprobeerd had een praatje te maken.

‘Zo, dus het wordt een groot feest,’ zei hij met een hoofdbeweging naar het hotel.

Het hele advocatenkantoor was daar aanwezig. Bijna tweehonderd mensen waren druk aan het socializen. Ze stonden in groepjes te kletsen, maakten zich los en slenterden verder. Handdrukken en wangzoeven. Er stond een rij grote barbecues opgesteld. Een aantal in het wit geklede figuren zette een barbecuebuffet klaar op een lange met linnen gedekte tafel. Als witte muizen met belachelijk hoge koksmutsen draafden ze tussen de hotelkeuken en de lange tafel heen en weer.

‘Ja,’ antwoordde Rebecka, terwijl ze haar weekendtas met krokodillenprint aan haar schouder hing. ‘Maar ik heb ergere dingen overleefd.’

Hij lachte even en spoot ervandoor, zodat de voorsteven omhoogkwam. Een zwarte kat glipte geluidloos van de steiger en verdween in het hoge gras.

Rebecka begon te lopen. Het eiland lag er vermoeid bij na de zomer. Platgetrapt, uitgedroogd en afgeragd.

Hier hebben ze gelopen, dacht ze. Al die gezinnen met kinderen met hun picknickkleden, die tippy goedgeklede zeiltypes.

Het gras was breekbaar en vergeeld. De bomen stoffig en dorstig. Ze kon zich voorstellen hoe het er in het bos uitzag. Onder bosbessenstruikjes en varens lagen ongetwijfeld hopen flessen, blikjes, gebruikte condooms en menselijke uitwerpselen.

Het pad naar het hotel was zo hard als beton. Als de gebarsten rug van een prehistorische hagedis. Ze was zelf een hagedis. Zojuist geland met haar ruimteschip. Gekleed in mensenkostuum, op weg naar de vuurproef. Menselijk gedrag nabootsen. Naar de exemplaren in haar buurt

kijken en zich ongeveer net zo gedragen. Hopen dat er geen scheurtjes zouden ontstaan in de hals van haar vermomming.

Nu was ze bijna op het terras aangeland.

Kom op zeg, zei ze tegen zichzelf. Dit kun je best.

Nadat ze die mannen in Kiruna had gedood, was ze gewoon doorgedaan met haar baan op het advocatenkantoor Meijer & Ditzinger. Dat liep prima, dacht ze. Maar in feite liep het voor geen meter. Ze had niet aan het bloed en de lichamen gedacht. Als ze nu terugkeek op de tijd voordat ze de ziektewet in ging, kon ze zich niet goed herinneren of ze überhaupt had gedacht. Ze had gedacht dat ze werkte. Maar uiteindelijk verplaatste ze alleen nog maar papieren van de ene stapel naar de andere. Inderdaad, ze sliep slecht. En was in zekere zin afwezig. 's Ochtends opstaan en naar haar werk gaan duurde vaak een eeuwigheid. De ramp besloep haar van achteren. Ze had hem niet gezien tot hij zich over haar heen stortte. Het gebeurde bij een eenvoudige kwestie. Een cliënt had een vraag over de opzegtermijn van een huurovereenkomst voor een bedrijfsruimte. Haar antwoord sloeg helemaal nergens op. De map met alle overeenkomsten had onder haar neus gelegen, maar ze had niet gesnapt wat er stond. De cliënt, een Frans postorderbedrijf, had een schadeclaim ingediend.

Ze herinnerde zich de manier waarop haar baas, Måns Wenngren, naar haar had gekeken. Met een knalrood gezicht vanachter zijn bureau. Ze had geprobeerd ontslag te nemen, maar dat had hij niet geaccepteerd.

'Dat zou er bijzonder slecht uitzien voor het kantoor,' had hij gezegd. 'Tedereen zou denken dat jou dringend was verzocht je dienstverband te beëindigen. Dat wij medewerkers met psychische... met wie het niet goed gaat, in de kou laten staan.'

Diezelfde middag nog was ze het kantoor uit gewankeld. En toen ze buiten stond in het herfstduister op de Birger Jarlsgatan, te midden van de lichten van dure auto's die voorbijzoefden, de smaakvol ingerichte etalages en de cafés verderop aan Stureplan, was ze overweldigd door het heftige gevoel dat ze nooit meer in staat zou zijn terug te keren naar Meijer & Ditzinger. Ze had het gevoel dat ze zo ver mogelijk van hen vandaan wilde zijn. Maar het liep anders.

Ze belandde in de ziektewet. Eerst elke keer met een week verlenging. Vervolgens steeds met een maand. De arts had tegen haar gezegd dat ze moest doen waar ze zin in had. Als er iets was in haar werk wat ze leuk vond, zou ze ermee verdergaan.

Na Kiruna was de afdeling Strafrecht van het kantoor flink gaan

groeien. Haar naam en foto waren weliswaar buiten de kranten gehouden, maar de naam van het kantoor was veelvuldig in de media genoemd. En dat had resultaat gehad. Mensen belden het kantoor en wilden vertegenwoordigd worden door 'dat meisje uit Kiruna'. Ze kregen standaard als antwoord dat het kantoor hun graag van dienst was met een ervaren strafrechtadvocaat, maar dat dat meisje erbij kon zitten om te assisteren. Op die manier kregen ze een voet tussen de deur bij de grote rechtszaken die intensief door de media werden gevolgd. In die periode waren er twee groepsverkrachtingen, een roofmoord en een ingewikkelde omkoopzaak.

De compagnons stelden voor dat ze in de periode dat ze in de ziekte-wet zat, aanwezig zou blijven bij de rechtszaken. Zo vaak zou het toch niet zijn. Bovendien was het een goede manier om contact te houden met haar werk. Ze hoefde ook niets voor te bereiden, er alleen bij te zijn. Maar alleen als ze wilde, natuurlijk.

Ze had ermee ingestemd, omdat ze vond dat ze geen keus had. Ze had het kantoor te schande gemaakt, hun een schadeclaim bezorgd en een cliënt verspeeld. Het was onmogelijk te weigeren. Ze stond bij hen in het krijt en knikte en glimlachte.

De dagen waarop ze aanwezig zou zijn bij rechtszaken wist ze zichzelf in elk geval uit bed te slepen. Normaliter keken de jury en de rechter als eerste naar de beklaagde, maar nu was zij de grote attractie van het circus. Ze liet haar blik voor zich op de tafel rusten en liet ze kijken, de kleine crimineeltjes, kantonrechters, aanklagers, juryleden. Ze kon hun gedachten bijna horen: dat is 'r' dus...

Nu was ze aangekomen bij het terras van het landhuis. Hier was het gras opeens groen en gezond. Ze moesten deze zomer als waanzinnigen in de weer zijn geweest met de sproeier. De laatste rozenbottels van het jaar legden een geurspoor uit, dat de avondbries landinwaarts volgde. De lucht was aangenaam warm. De jonge vrouwen droegen mouwloze linnen jurkjes. De wat oudere vrouwen verborgen hun bovenarmen in dunne katoenen vesten van Iblues en Max Mara. De mannen hadden hun stropdassen thuisgelaten. Ze renden in hun Gant-broeken heen en weer met drankjes voor de dames, checkten de gloeiende kooltjes in de barbecues en praatten joviaal met het keukenpersoneel.

Ze speurde tussen de mensenmassa. Geen Maria Taube. Geen Måns Wenngren.

En kijk, daar kwam een van de compagnons haar tegemoet. Erik Rydén. Omhoog met die mondhoeken. 'Is dat 'r?'

Petra Wilhelmsson zag Rebecka Martinsson het pad naar het landhuis op lopen. Petra werkte nog niet zo lang bij de firma. Ze stond tegen de leuning bij de entree geleund. Aan haar ene zijde stond Johan Grill, ook een nieuwe medewerker, aan haar andere zijde Krister Ahlberg, een strafpleiter van halverwege de dertig.

‘Ja, dat is ’r,’ bevestigde Krister Ahlberg. ‘De Modesty Blaise van de firma.’

Hij leegde zijn cocktailglas en zette het met een bescheiden tik op de leuning neer. Petra schudde langzaam haar hoofd.

‘Moet je je voorstellen dat zij een mens heeft gedood,’ zei ze.

‘Drie zelfs,’ zei Krister.

‘God, ik ril helemaal! Kijk!’ zei Petra, terwijl ze haar arm omhoog hield naar de twee heren in haar gezelschap.

Krister Ahlberg en Johan Grill bekeken haar arm aandachtig. Hij was tener en bruin. Een paar uitermate fijne haartjes waren bijna volledig gebleekt door de zomerzon.

‘Enne, niet omdat ze een vrouw is, hoor,’ vervolgde Petra, ‘maar ze ziet er niet uit als het type dat...’

‘Dat was ze ook niet. Uiteindelijk is ze geestelijk ingestort. Ze kan haar werk niet meer aan, is alleen soms aanwezig bij van die spraakmakende rechtszaken. Terwijl je zelf het werk doet en op kantoor zit met je mobieltje aan, voor als er wat zou zijn. En ondertussen is zij een beroemdheid.’

‘Is ze beroemd?’ vroeg Johan Grill. ‘Ze hebben toch niets over haar geschreven?’

‘Nee, maar in het juristenwereldje weet iedereen wie ze is. Het wereldje is zo klein, dat zul je snel genoeg merken.’

Krister Ahlberg hield de duim en wijsvinger van zijn rechterhand ongeveer een centimeter uit elkaar. Hij zag dat Petra’s glas leeg was en overwoog of hij aan zou bieden het bij te vullen. Maar in dat geval zou hij die lieve Petra alleen moeten laten met Johan.

‘God,’ zei Petra, ‘ik vraag me af hoe het voelt om een mens te doden.’

‘Ik zal jullie aan elkaar voorstellen,’ zei Krister. ‘We werken niet op dezelfde afdeling, maar we hebben samen college handelsovereenkomsten en recht gevolgd. We moeten nog even wachten tot Erik Rydén haar uit zijn omhelzing laat gaan.’

Erik Rydén nam Rebecka in zijn armen en heette haar welkom. Hij was een gezette man en raakte snel verhit door zijn plichten als gastheer. Zijn lichaam dampte als een moeras in augustus. Een walm Chanel

pour Monsieur en alcohol. Haar rechterhand gaf hem een serie klopjes op zijn rug als bij een baby die een boertje moest laten.

‘Leuk dat je kon komen,’ zei hij met zijn allerbreedste glimlach.

Hij pakte haar weekendtas aan en gaf haar er een glas champagne en een kamersleutel voor terug. Rebecka keek naar de sleutelhanger. Het was een rood-wit geschilderd stukje hout dat met een kunstvaardig knoope aan de sleutel was bevestigd.

Voor het geval de gasten bezopen raken en hem in het water laten vallen, dacht ze.

Ze wisselden enkele beleefdheden uit. Wat een weer. Speciaal voor jou besteld, Rebecka. Ze lachte even, vroeg hoe de zaken ervoor stonden. Nou, moest ze weten, hij had net afgelopen week een grote cliënt uit de biotechnologiebranche binnen weten te halen. En ze stonden op het punt te gaan fuseren met een Amerikaans bedrijf, dus er was heel wat te doen. Ze luisterde glimlachend. Toen arriveerde er nog een laatkomer en moest Erik verder met zijn plichten als gastheer.

Er kwam een advocaat van de afdeling Strafzaken naar haar toe. Hij begroette haar alsof ze oude bekenden waren. Ze zocht koortsachtig naar zijn naam, maar die leek spoorloos verdwenen. Hij had twee nieuwe medewerkers in zijn kielzog, een vrouw en een man. De jongen had een blonde haardos boven zo’n typisch bruine zeilkop. Hij was vrij klein van stuk en had brede schouders. Een vierkante, prominente kin, en uit de opgerolde mouwen van zijn dure trui staken twee sterke onderarmen.

Net een modieuze Popeye, dacht ze.

Het meisje was ook blond. Haar lokken waren met een dure zonnebril op haar hoofd vastgeklemd. Kuiltjes in haar wangen. Een vest dat bij haar truitje met korte mouwen paste, hing over Popeyes arm. Ze begroetten haar. Het meisje tjrpte als een koolmees. Ze heette Petra. Popeye heette Johan en van achteren heette hij iets deftigs, maar het lukte Rebecka niet dat te onthouden. Zo ging het het laatste jaar steeds. Vroeger had ze vakjes in haar hoofd gehad waarin ze de informatie kon rangschikken. Nu waren er geen vakjes meer. Alles viel kriskras door elkaar naar binnen en het meeste kletterde ernaast. Ze glimlachte en drukte hun even hartelijk de hand. Vroeg voor wie ze werkten op het kantoor. Of ze het naar hun zin hadden. Waar ze hun scriptie over hadden geschreven en bij welke rechtbank ze stage hadden gelopen. Niemand vroeg haar iets.

Ze laveerde verder tussen de groepjes. Iedereen stond met zijn liniaal in zijn zak klaar, mat elkaar, vergeleek met zichzelf. Salaris. Huis. Naam.

Wie je kende. Wat je deze zomer had gedaan. Iemand was bezig een huis te bouwen in Nacka. Een ander zocht een grotere woning nu het tweede kind was geboren, het liefst iets aan de goede kant van Östermalm.

‘Ik ben een wrak,’ riep de huizenbouwer met een gelukkige glimlach uit.

Een jongen uit het gezelschap, die sinds kort weer single was, wendde zich tot Rebecka.

‘Ik ben in mei trouwens in jouw geboortestreek geweest,’ zei hij. ‘Heb gelanglauft tussen Abisko en Kebnekaise; je moest om drie uur ’s nachts opstaan om over de ijslaag op de sneeuw te kunnen skiën. Overdag was het zo nat dat je er gewoon doorheen zakte. Dan hoefde je alleen maar in de lentezon te gaan liggen genieten.’

De stemming werd plotseling bezwaard. Moest hij nou per se over haar geboortestreek beginnen? Kiruna drong zich als een spook tussen hen in. Iedereen dreunde opeens de namen op van duizend andere plaatsen waar ze geweest waren. Italië, Toscane, ouders in Jönköping en Legoland, maar Kiruna wilde niet verdwijnen. Rebecka stevende verder en iedereen slaakte een zucht van verlichting.

De oudere juristen waren in hun zomerhuisjes geweest aan de westkust, in Skåne of aan de scherenkust. Arne Eklöfs moeder was overleden en hij vertelde Rebecka openhartig hoe de zomer was opgegaan aan geruzie over de nalatenschap.

‘Ja, zo gaat dat, verdorie,’ zei hij. ‘Als Onze-Lieve-Heer met de dood komt, komt de duivel met de erfgenamen. Wil jij nog wat?’

Hij maakte een hoofdbeweging naar haar glas. Ze bedankte. Hij keek haar bijna nijdig aan. Alsof ze had bedankt voor verdere vertrouwelijkheden. Vermoedelijk was dat inderdaad precies wat ze gedaan had. Hij sjokte weg naar de dranktafel. Rebecka bleef staan en keek hem na. Het was een bezoeking met mensen te praten, maar een nachtmerrie om alleen te staan met haar lege glas. Als een armzalige plant die niet eens om water kan vragen.

Ik kan naar de wc gaan, dacht ze, terwijl ze op haar horloge keek. En ik mag zeven minuten binnenblijven als er geen rij staat. Drie als er iemand buiten staat te wachten.

Ze keek om zich heen, op zoek naar een plekje waar ze haar glas kwijt kon. Op hetzelfde ogenblik dook Maria Taube naast haar op. Ze reikte haar een bakje met waldorfsalade aan.

‘Opeten,’ zei ze. ‘Je krijgt spontaan een angstaanval als je jou ziet.’

Rebecka pakte de salade aan. Toen ze naar Maria keek, kwam de herinnering aan afgelopen lente weer boven.

Scherpe lentezon buiten Rebecka's smerige ramen. Maar ze heeft de luxaflex naar beneden. Midden in de week, op de ochtend van een doordeweekse dag, komt Maria op bezoek. Achteraf vraagt Rebecka zich af hoe ze in vredesnaam open heeft kunnen doen. Ze had zich onder haar dekbed moeten blijven verstoppert.

Maar nu. Ze loopt naar de buitendeur, zich nauwelijks bewust van het getingel van de deurbel. Min of meer afwezig draait ze het veiligheidsslot open. Daarna opent ze het gewone slot met haar linkerhand, terwijl haar rechterhand de deurkruk naar beneden drukt. Haar hoofd is uitgeschakeld. Net zoals wanneer je jezelf betrapt voor een open koelkast en je je afvraagt wat je überhaupt in de keuken doet.

Achteraf denkt Rebecka dat er misschien een verstandig wezentje in haar huisde. Een klein meisje met rode rubberlaarzen en een zwemvest. Een overlevertje. Dat kind had die lichte, vlugge hakjes herkend.

Het meisje tegen Rebecka's handen en voeten: 'Psst, dat is Maria. Niet tegen haar zeggen. Zorg dat ze uit bed komt en de deur opendoet.'

Maria en Rebecka zitten in de keuken. Ze drinken koffie zonder iets erbij. Rebecka zegt niet veel. De piramide van vuile afwas op het aanrecht, stapels post, reclame en kranten op de vloer in de hal, de verkrukelde en zweterige kleren die ze aanheeft, vertellen alles toch wel.

En midden in die situatie beginnen haar handen te trillen. Ze moet haar koffiekop op tafel zetten. Ze fladderen zonder verstand, als twee kippen zonder kop.

'Geen koffie meer voor mij,' probeert ze met een grapje.

Ze lacht even, maar het klinkt nog het meest als een doffe knal.

Maria kijkt haar in de ogen. Rebecka krijgt opeens het gevoel dat ze het weet. Dat Rebecka soms vanaf het balkon naar het harde asfalt beneden kijkt. Dat ze het soms niet opbrengt naar buiten te gaan, naar de winkel, maar moet leven van wat ze in huis heeft. Thee en plakjes augurk direct uit de pot.

'Ik ben geen psychkundige,' zegt Maria, 'maar ik weet dat het erger wordt als je niet eet en slaapt. En je moet je 's ochtends aankleden en naar buiten gaan.'

Rebecka verbergt haar handen onder de keukentafel.

'Je denkt vast dat ik gek geworden ben.'

'Lieve schat, in mijn familie wemelt het van de vrouwen met zwakke zenuwen. Ze vallen flauw en in katzwijn, hebben voortdurend paniek-aanvallen en hypochondrie. En mijn tante, heb ik je over haar verteld? De ene dag zit ze in de kliniek en heeft ze hulp nodig bij het aankleden. De week daarna start ze een montessori-kinderopvang. Ik weet niet beter.'